

บทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

พอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่นชัย จังหวัดแพร่

The Roles of Local Leaders Influencing People's Participation in the
Development of Sufficiency Economy of Sai Yoi Sub-district,
Den Chai District, Phrae Province

ธิตศิริพัฒน์ รุ่งพรหมมา Thitisiripat Rongpromma

สายัณห์ อินันใจ Sayan Innunjai

สมจิต ขอนวงศ์ Somjit Konwong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Thitisiripat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่นชัย จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัจจวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่นชัย จังหวัดแพร่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่นชัย จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 346 คน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากแบบสัมภาษณ์ จำนวน 11 รูป/คน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$)

2) หลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอดงชัย จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .854^{**}$)

3) ปัญหาอุปสรรค พบว่า ผู้นำท้องที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจการวางแผนพัฒนา และยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง การประชาสัมพันธ์ยังเข้าไม่ถึงประชาชนทุกกลุ่ม ข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้นำท้องที่ควรทำความเข้าใจ และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงภายในชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ภายใต้สื่อเทคโนโลยีเพื่อให้เข้าถึงประชาชน

คำสำคัญ: ผู้นำท้องที่ ; การมีส่วนร่วม ; เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This Article aimed to study 1) to investigate the level of local leaders' roles that influence people's participation in the development of sufficiency economy of Den Chai District, Phrae Province; 2) to study the correlation between Saṅgahavatthu and the roles of local leaders that influence people's participation in the development of sufficiency economy of Den Chai District, Phrae Province; and 3) to study problems and suggestions for the roles of local leaders that can influence people's participation in the development of Sai Yoi Subdistrict's sufficiency economy of Den Chai District, Phrae Province. This research is the study mixed-methods research namely. The quantitative approach used survey research from the distribution of questionnaires with 346 people, use social software packages to analyze the data to find the average. Meter deviation and find the Pearson correlation coefficient And while the qualitative data were acquired by in-depth interviews with key informants from the interview form, 11 photos/person and using content analysis techniques for context. The research results were found as follows;

1. The roles of local leaders that influence people's participation in the development of sufficiency economy of Sai Yoi Subdistrict, Den Chai District, Phrae Province are overall at a high level ($\bar{x} = 4.04$)

2. Saṅghavattthu and the roles of local leaders that influence people's participation in the development of sufficiency economy of Den Chai District, Phrae Province is found to be positively correlated at a high level ($r = 0.854^{**}$).

3. The obstacle problem was found that the pregnant leader, who still lacks understanding of development planning and also lacks public participation in expressing opinions on sufficient economic development, and publicity is not yet accessible to all groups of people. Suggestion. It was found that pregnant leaders who should understand and engage the public in expressing their opinions on sufficient economic development within the community, and public relations were conducted within the technology medium to make it accessible to the public.

Keywords: Local Leaders; Participation; Sufficiency Economy

บทนำ

ในปัจจุบันมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ที่มีการแก้ไขสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี. และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนรวมถึงประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการทำงานของท้องถิ่นทำให้เกิดความสับสนทั้งต่อเจ้าหน้าที่ และประชาชนอย่างมาก อีกทั้งประชาชนยังไม่เข้าใจว่าการทำแผนของท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้ ครอบคลุมรอบด้าน ประชาชนในท้องถิ่นกับมุ่งให้ความสำคัญอยู่แต่เพียงยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น เพราะว่า เป็นโครงการที่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ คือ โครงการดังกล่าวยังนำมาสู่เรื่องของผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน โดยไม่ได้คำนึงถึงการแก้ไขปัญหาประชาชนยังไม่เกิดความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาส่งผลให้งบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐบาล และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของประชาชน

ในท้องถิ่น ซึ่งในแต่ละป.จะมีโครงการและกิจกรรมหลายร้อยโครงการในหนึ่งท้องถิ่น ซึ่งศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถกระทำได้ จึงทำให้เกิดปัญหาที่ตามมา คือ ความขัดแย้งระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน (จักรพันธ์ ลิ้มมังกร และเสกชัย ชมพูนุช, 2563 : 140) การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง โดนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกับประชาชนในการวางแผนการพัฒนา วางแผนการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ได้มากที่สุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และการร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับผู้นำท้องที่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในส่วนที่ 10 ว่าด้วยแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 87 พอสรุปได้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมให้ประชาชนตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น ๆ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองและจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชนรวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่การส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้ง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560 : 74) การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนด้วยการให้ความรู้ ให้การศึกษาแก่ประชาชนในการพัฒนาชุมชน

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า บทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ว่าเป็นอย่างไร และอยากทราบว่า ผลที่ชุมชนได้จากการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องที่เป็นเช่นไร มีผลอย่างไรตามมากับการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำท้องที่ที่ทำให้

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ เพื่อมุ่งเน้นให้ทราบถึงข้อมูลของผู้นำในพื้นที่ที่มีผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไร เพื่อให้เห็นการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ที่จะทำวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) กล่าวคือ โดยการใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้ตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane จำนวน 346 คน จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 5,115 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย, 2563, ออนไลน์) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2561 : 76)

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำท้องที่ในเขตตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ จำนวน 11 รูป/คน มีดังนี้ พระสงฆ์ 1 รูป กำนันตำบลไทรย้อย 1 คน ผู้ใหญ่บ้านตำบลไทรย้อย 6 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตำบลไทรย้อย 2 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์ 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (สุวรรีย์ ศิริโกการภิรมย์, 2546 : 140)

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 346 ชุด โดยแจกกับประชาชนที่อายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดย ขออนุญาตใช้วิธีจัดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายถึงข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากระดับของตัวแปรที่ใช้เป็นระดับอันตรภาค และสามารถคำนวณได้ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.60)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบล ไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ทั้ง 4 ด้าน		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของผู้นำชุมชน	4.14	0.51	มาก
2	ด้านความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำในชุมชน	3.96	0.69	มาก
3	ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ พอเพียง	4.00	0.68	มาก
4	ด้านการแสดงความคิดเห็น และการประชามติ	4.05	0.75	มาก
ภาพรวม		4.04	0.60	มาก

จากตาราง พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการแสดงความคิดเห็น และการประชามติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.75) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.68) น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำในชุมชน มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัด
 แพร่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .854^{**}$)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมี
 ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	บทบาทของผู้นำ ท้องที่ที่ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วม	ตัวแปรตาม			
		ด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ด้านความ เชื่อมั่น	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านการแสดง ความคิดเห็น
ตัวแปรต้น					
หลักสังคหวัตถุ 4	.854**	.748**	.775**	.785**	.801**
1. ทาน	.796**	.688**	.667**	.758**	.781**
2. ปิยวาจา	.808**	.651**	.750**	.757**	.766**
3. อัตถจริยา	.821**	.734**	.752**	.734**	.772**
4. สมานัตตตา	.767**	.715**	.723**	.689**	.680**

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องที่ที่
 ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย
 จังหวัดแพร่ พบว่า ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มี
 ปัญหาในการจัดกิจกรรม และมีการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการการ
 ป้องกันการแพร่ระบาด การสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีไม่มากเท่าที่ควร ส่งผล
 ให้กิจกรรมไม่มีความต่อเนื่อง และไม่มีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์การ
 จัดกิจกรรมเข้าถึงประชาชนได้ไม่มากเท่าที่ควร เพราะประชาชนบางคนอาศัยอยู่ห่างไกลชุมชน ทำให้
 ข่าวน่าสนใจไม่มีความชัดเจน การจัดกิจกรรมบางกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ทำให้
 ไม่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อรองรับปัญหาเรื่องจำกัดจำนวนคนเข้า
 ร่วมกันกิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 ควรมีหน่วยงานจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง และมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงภายในชุมชน ควรจัดทีมงานเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้กับประชาชนที่อยู่ห่างไกลชุมชน เพื่อให้มีข่าวสารที่ชัดเจนมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายเพื่อให้ตรงต่อความต้องการของประชาชน และมีการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอดงขั้ว จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของผู้นำชุมชน ด้านความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการแสดงความคิดเห็น และการประชาคมติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้นำฝ่ายปกครองในการจัดการปัญหาความขัดแย้งในชุมชนอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้นำฝ่ายปกครองในการจัดการปัญหาความขัดแย้งในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการหลีกเลี่ยง ด้านการปรองดอง ด้านการร่วมมือ ด้านการประนีประนอม และด้านการบังคับ (พระมหาวิเศษ กนตธมโม (มั่งคั่ง), 2561 : 64)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอดงขั้ว จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($R = 0.854^{**}$) ความสัมพันธ์หลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอดงขั้ว จังหวัดแพร่ โดยมีความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอดงขั้ว จังหวัดแพร่ ส่งผลให้ผู้นำท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น

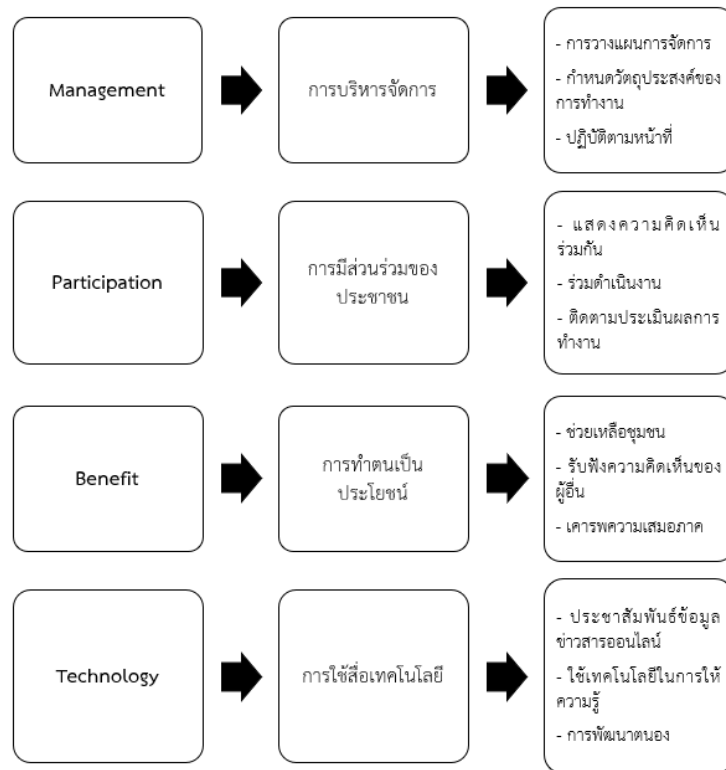
เพราะสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการให้บริการประชาชนของ
สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับ
การให้บริการประชาชนของสำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ความสัมพันธ์เชิง
บวกในระดับสูงมาก ($r = .938^{**}$) ความสัมพันธ์หลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) กับการให้บริการ
ประชาชนของสำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยมีระดับ
ความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการให้บริการมากขึ้น ส่งผลให้การ
ให้บริการประชาชนมีประสิทธิภาพมากขึ้นยิ่งขึ้น (พระธีระพงษ์ ธีรกุลโร (พลรักษา), 2564 : 86)
รวมถึงสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการใน
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับ
การบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของ
ผู้ประกอบการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = .830^{**}$) (สุวรรณ์ แก้วนะ, 2561 : 99)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่
ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย
จังหวัดแพร่ พบว่า ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มี
ปัญหาในการจัดกิจกรรม และมีการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการการ
ป้องกันการแพร่ระบาด การสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีไม่มากเท่าที่ควร ส่งผล
ให้กิจกรรมไม่มีความต่อเนื่อง และไม่มีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์การ
จัดกิจกรรมเข้าถึงประชาชนได้ไม่มากเท่าที่ควร เพราะประชาชนบางคนอาศัยอยู่ห่างไกลชุมชน ทำให้
ข่าวสารไม่มีความชัดเจน การจัดกิจกรรมบางกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ทำให้
ไม่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้นำในการ
พัฒนาชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการ
แสดงบทบาทของผู้นำในการพัฒนาชุมชนบ้านลาว จังหวัดอ่างทอง ได้แก่ ผู้นำชุมชนยังขาดความรู้
ด้านการบริหารงาน ขาดทักษะในการทำงาน ขาดแคลนบุคลากรและขาดงบประมาณ ขาดการ
ประสานงานทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีเวลา
ในการร่วมทำกิจกรรมเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง (อภิชาติ พาน
สุวรรณ์ และอดิสร ภูสาระ, 2562 : 53)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรน้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ พบว่า 1. ควรจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อรองรับปัญหาเรื่องจำกัดจำนวนคนเข้าร่วมกันกิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2. ควรมีหน่วยงานจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง และมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงภายในชุมชน 3. ควรจัดทีมงานเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้กับประชาชนที่อยู่ห่างไกลชุมชน เพื่อให้มีข่าวสารที่ชัดเจนมากขึ้น 4. ควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายเพื่อให้ตรงต่อความต้องการของประชาชน และมีการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะควรเน้นพัฒนาคนในพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อให้คนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาชุมชน โดยต้องคำนึงถึงบริบทพื้นที่ของชุมชนในการจัดทำระบบการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในชุมชนทุกระดับอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกคนมีความรู้ มีความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะทำให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนที่อยู่เย็นเป็นสุขอย่างแท้จริง (พระหมื่น ธีรจิตโต (สีทน) 2561 : 107-108)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

นำหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคน มีความสงเคราะห์ซึ่งกันและกันได้แก่ 1) ทาน (การให้เป็นสิ่งของที่ควรให้) 2) ปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก) 3) อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) 4) สมานัตตตา (ความเสมอต้นเสมอปลาย) มาบูรณาการกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของผู้นำชุมชน 2) ด้านความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำในชุมชน 3) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง 4) ด้านการแสดงความคิดเห็น และการประจักษ์ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัยได้ MPBT MODEL ดังนี้

จากแผนภาพสรุปได้ว่า

1. M = Management การบริหารจัดการ ผู้นำท้องที่ที่ต้องมีการบริหารจัดการให้เป็นระบบ มีการวางแผนการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงภายในชุมชน มีขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ เอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือชุมชน เป็นตัวแทนประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนในการเข้ามาพัฒนาชุมชนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติ

2. P = Participation การมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำท้องที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน แต่งตั้งคณะกรรมการโดยมีตัวแทนประชาชนเข้าร่วมด้วย เพื่อติดตามประเมินผลของการดำเนินงานการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน เพื่อวิเคราะห์กระบวนการทำงาน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาต่อไปร่วมกัน

3. B = Benefit การทำตนเป็นประโยชน์ ผู้นำท้องที่ทุ่มเททำงานช่วยเหลือชุมชนด้วยความเต็มใจ รับฟังความคิดเห็น และเสนอแนะของผู้อื่น ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่มีความลำเอียงหรือเลือกปฏิบัติ ผู้นำท้องที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งต่อหน้าและลับหลังในการให้ความร่วมมือกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความไว้วางใจ และความเคารพน่าเชื่อถือให้แก่ประชาชนในชุมชน

4. T = Technology การใช้สื่อเทคโนโลยี ผู้นำท้องที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาสื่อสารให้ประชาชนรับรู้ รับทราบ วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน และผลประโยชน์ที่จะได้รับ และใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ผู้นำท้องที่ที่ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

สรุป

บทบาทของผู้นำท้องที่ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรน้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ มีบทบาทในการเป็นผู้นำประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนได้รับทราบ มีการประชุมเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น กำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนร่วมกันโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และสามารถติดตามประเมินผลของการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ผู้นำท้องที่ควรจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

(2) ผู้นำท้องถิ่นที่ควรประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขอการสนับสนุนด้านงบประมาณ หรือวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทในการสื่อสารของผู้นำท้องถิ่นในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

(2) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

(3) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้นำท้องถิ่นในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

References

จักรพันธ์ ลิ้มมังกร และเสกชัย ชมพูนุช. (2563). แนวทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*. 3 (2) 139 : 149.

พระธีระพงษ์ อีร์กูโร (พลรักษา). (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการให้บริการประชาชนของสำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาวิเศษ กนตธมโม (มั่งคั่ง). (2561). บทบาทผู้นำฝ่ายปกครองในการจัดการปัญหาความขัดแย้งในชุมชนอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

พระหมี ถิรจิตโต (สีทน). (2561). การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดอุดรธานี. *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561). *การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560*. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- สุวรรณ แก้วนะ. (2561). การบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.saiyoiphrae.go.th/องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย> อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่/ศูนย์ข้อมูลกลางด้านชุมชนครัวเรือนต้นแบบชีวิวิถี [30 กันยายน 2563].
- อภิชาติ พานสุวรรณ และอดิสร ภูสาระ. (2562). บทบาทผู้นำในการพัฒนาชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์. 21 (1) 53 : 62.
- สมนึก ภัททิยธนิ. (2549). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กภาพสินธุ์ : ประสานนัการพิมพ์.
- สุวรีย์ ศิริโกการภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี